

Буба (скорочено)

Барбара Космовська

Барбара Космовська

Буба

Стислий переказ, автор переказу: Світлана Перець.

ПІВТОРИ ПАРТІЇ

16-тирічна Буба (дівчину звати Агнешка, але ніхто не використовує цього імені) разом з сім'єю живе у Польщі в просторому помешканні на третьому поверсі багатоповерхівки на вулиці Звіринецькій. Буба не раз замислювалася, чи хтось у сім'ї знає, як її звать насправді. Дівчина не любила свого прізвища, бо почувши його, люди завжди питали про маму або тата. Мама Марися була відомою письменницею, а тато Павел був ведучим на телебаченні. Буба відчувала, що від неї теж чогось очікують.

Якось Буба поверталася з ліцею, мріючи, як її зустрінуть вдома і розпитуватимуть про справи. Вона знала, що окрім їхньої хатньої робітниці пані Бартошової ніхто її ні про що не запитає.

Вдома мама збиралася на зустріч з читачами і виглядала чудово. Вона тільки сьогодні згадала, що вчора у Буби був день народження, і запитала, чому вона не нагадала. "Бо вас не було", - відповіла дочка. "Справді. Нас учора не було. Але дідусь був..." Буба нагадала, що в дідуся Генрика хвороба Альцгеймера, і він навіть про власний день народження не пам'ятає. Тут зайшов дідусь і сказав, що усе добре пам'ятає, навіть про день народження дочки Марисі.

У квартиру завітало подружжя Маньчаків, і мама згадала, що запросила їх пограти у бридж. Вона не могла відмінити зустріч, тому пані Віолетта і пан Вальдек згодні зіграти з дідусем і Бубою. Маньчаки зазвичай вигравали, а сьогодні не могли завершити гру, бо подзвонила сусідка пані Коропова і вимагала, щоб Маньчаки забрали свою машину, якою перегородили дорогу.

Коли Буба полегшено зачинила двері за Маньчаками, зателефонував батько. Дідусь кинувся жалітися йому, що Буба жохливо грала, а це свідчить про те, що дитина занедбана.

ЗАПЕКЛИЙ АТЕЇСТ ПОЧИНАЄ ДІЯТИ

Мама, яку Буба рідко зустрічала вдома, готувалася до зустрічі з ксьондзом Кореком. Додому саме прийшов батько, запеклий атеїст, і намагався коментувати її філософські погляди, зокрема ті, що стосувалися релігії. З кухні визирнула Бартошова й покликала їсти рибу.

Дідусь був незадоволений, бо знову була риба. Він тихенько сказав, що не любить

Бартошової, і колись вона доведе його до смерті. Бартошова бачила, що дідусь її не долюблює, тому розповіла, що він знову був в "Спортлото" і програв усю пенсію. Павел вирішив не казати Марисі про це, адже в той день було його чергування.

Коли батько і Буба лишилися самі, він спитав, як її справи. Кожну розмову він починав однаково. Питання було загальним і аж ніяк не заохочувало Бубу до звірянь. Що їй було відповісти? Що не все гаразд? Що батько вже тричі переносить їхню поїздку на Віслу? Що вчитель англійської по-англійськи кепкує лише з Буби, і що вона по-англійському йде з уроку? Що Адаць, той самий, з яким Буба знайома з дитсадочка і якого любить, почав зустрічатися з Йолькою? Зате батько похвалився, що стане ведучим нової програми "Повір мені", у якій відбуватимуться зустрічі перед камерою людей, котрі перестали вірити одне одному. Буба сказала, що будь-яке "ридання на екрані" просто огидне.

ГІЛКА НА ГРУДЯХ

У своїй кімнаті Буба чула, як батьки сваряться через пізні мамине повернення. Буба уже хотіла слухати музику в навушниках, коли до неї зайшов дідусь. Він вважав, що сварка затягнеться на тиждень, а Буба нагадала, що батьки завтра підуть разом до театру й помиряться. Бартошова попросила дідуся і Бубу піти в магазин, бо прийдуть гості і треба приготувати шведський стіл. Вона дала список, гроші і наказала пильнувати дідуся, щоб не зник, як останнього разу.

Прогулянка засніженими вулицями між магазинами належала до дідусевих улюблених занять. Роздивляючись вітрини, він тішився, як дитина. Особливо любляв спортивні магазини й крамниці іграшок. Найдужче дідусь цінував відділ алкогольних напоїв. Продавчині добре його знали. Вони розуміли, що він нічого не купить, але старенький дуже цікаво розповідав про довоєнні горілки.

Цього разу дідусь теж довго говорив, а Буба дуже кудись поспішала. Дідусь не розпитував куди, він взяв усі торби, дав грошей на таксі і пообіцяв не йти у "Спортлото".

* * *

Коли Буба повернулася додому, у вітальні були гості. Батьки уже помирилися і виглядали закоханими. Буба з дідусем підглянули, що до батьків прийшли телеведуча, її чоловік, якийсь негр і двоє зовсім нових людей.

Згодом онука і дідусь грали в карти і Буба розповіла, що їздила до ліцею, де збиралися усі харцери (польські скаути). Але Йолька прибула раніше і вже сиділа з Адацем, який є провідником харцерів і засновником загону. Для дідуся було цікаво дізнатися, що хлопець - син пані Куницької, яка продає квиточки у "Спортлото". Дідусь здогадався, що внучка закохалася, і сказав, що любить Бубу більше, ніж Марисю і Бубину старшу сестру Ольку.

* * *

Снідала сім'я Буби в радісній атмосфері. Дідусь скористався цим моментом і випрохав собі похід на футбольний матч, пообіцявши, що коли йому куплять пляшку бренді, він не цупитиме алкоголь з домашнього бару. Буба розповіла, що через два дні

будуть батьківські збори. Батько не міг піти, бо мав їхати у Гданськ, а от мама пообіцяла піти, тільки спитала, в якому класі Буба. Дівчина була вражена таким невіглаством батьків щодо цілком очевидних речей. Мама виправила, що знає, котрий клас, тільки не знає букви. "До першого "А". Я ж вам казала...", - відповіла Буба.

Тільки мама сказала, що давно не було Маньчаків, як вони подзвонили у двері. Гості сказали, що не голодні, але накинулися на млинці, а потім вирішили зостатися й на обід, бо Бартошова готувала чудовий м'ясний рулет з яблуками. Маньчакова завжди вдягалася доволі дивно, а сьогодні мала ще й брошку у вигляді гілки і говорила, що це мотив лісу. З цієї прикраси кепкував дідусь.

ХЛІБ НЕ НАДТО НАСУЩНИЙ

Мати повернулася з батьківських зборів знервована, бліда й сердита. Буба перелякано дивилася на маму і здогадувалася, що вона дізналася про проблеми з англійською. Та мама чомусь заплакала, а потім сказала, що Буба не ходить до жодного ліцею, та ще й брехуха, бо ніхто з учителів Буби й на очі не бачив! Виявилося, що мама ходила не в той ліцей.

* * *

Після обіду мама писала книгу і ніяк не могла придумати, що жінка повинна сказати закоханому чоловікові в певній, так би мовити, інтимній ситуації. Мама звернулася по допомогу до Буби, яка запропонувала спробувати обійтися без слів, використавши опис почуттів.

Нарешті Буба наважилася подзвонити до Адася. Вона збрехала, що не встигла ще купити підручник з фізики, і запропонувала хлопцеві прийти і вчитися разом. Після розмови Буба заховала свій підручник на кухні у хлібниці, приготувала сік і вилила на голову трохи маминих парфумів.

Батьки були здивовані, коли в кімнату дочки зайшов височенний хлопець. Лише дідусь знав, що то "малий Адась Куницький з Бубиною дитсадочка". Мати блискавично прийняла рішення занести у кімнату дочки бутерброди і чай, але з нею мали піти батько з дідусем, щоб Буба не подумала, що лише мама їй не довіряє. Коли мама шукала хліб, то знайшла підручник з фізики, яку дочка з Адасем саме вчили. Батьки вирішили нести бутерброди, а дідусь - книжку.

* * *

Буба попросила Адася залишитися ще, але він уже домовився з Йолькою. Хлопець сказав, що зайде післязавтра, бо Йолька їде на якісь курси для модельок, і він буде вільний цілий день.

Раптом у дверях стала вся родина. Мати тримала чай, батько - таріль з бутербродами, а за його спиною дідусь вимахував підручником з фізики і говорив, що вони знайшли його в хлібниці. Адась сказав, що йому треба йти і добре, що Буба має все-таки цей підручник, тож він свій забере.

Хлопець пішов, а Буба голосно плакала.

НА ЗАХИСТІ ШЕДЕВРУ

Пані Віолетта і пан Вальдек заїхали в гості після катання на лижах. Маньчаки виглядали, як із хреста зняті. Маньчак хвалився, що його дружина народилася з лижами на ногах, а от у нього сьогодні був дебют. Дідусь кепкував з них.

Увечері батьки побачили, що Маньчаки з'їли усі голубці. Батько був злий, але мама сказала, що один раз можна з'їсти і яєшню. Дідусь повідомив, що Маньчаки забрали і яйця, бо хотіли спекти пончики й запросити маму з татом на дегустацію. Мати вмовила батька, і вони пішли до Маньчаків. Буба знала, що Маньчаки ці яйця позичили для яєчні і нікого не запрошували, але дід вважав, що прогулянка добре вплине на батьків.

* * *

Мати отримала погану рецензію на книжку і сильно засмутилася. Буба намагалася заспокоїти її і пообіцяла, що прочитає усі її книжки. Дочка брехала, що жінка м'ясника, дорвавшись до "Блакитного птаха", читала до ранку, і чоловік відібрав у неї книжку, бо вона вдома нічого не робила. Буба говорила, що дівчата з її класу теж читають мамині книжки, на уроках. Раптом з дідусевої кімнати долинув голос. Дідусь читав уривок з "Службової сонати". Потім він прийшов до дочки і внучки і сказав, що два дні тому прочитав "Посланця пекла", а сьогодні дозволив собі взяти наступну книжку, і вона чудова.

Мати недовірливо приглядалася до Буби й дідуся, але не побачила на їхніх обличчях нічого підозрілого. Вона вирішила ще попрацювати над "Машиною кохання". Обличчя її поволі проясніло. Мати не зауважила потиску двох рук. Меншої, дівочої, і великої, старечої.

ЧАС НА СЦЕНУ

Буба вмовляла дідуся дивитися прем'єру батькової передачі. Матері не було вдома, бо пішла на зустріч із перекладачем. Дідусь жартував, що батьки стали кар'єристами, і він не хотів, щоб Буба пішла їхніми слідами: писати поганенькі романчики або мавпувати на екрані на очах усієї Польщі. Дід бачив онуку на міжнародних змаганнях за титул королеви бриджу.

Смакуючи розсольником Бартошової, Буба і дідусь слухали передачу. Старий намагався перекричати екзальтовану розмову усміненого зятя з учасниками передачі. Він жартував, що краще вже дивитися якийсь бразильський серіальчик: буде не менш смішно.

Раптом у двері подзвонили. На порозі стояла Олька з маленьким сином Францішеком. Буба такі сцени вже знала: старша сестра прийшла додому, бо розлучається з Робертом. Дідусеві це не сподобалося, він зблід, і Буба перелякалася, що доведеться знову, як під час останніх Ольчиних відвідин, викликати швидку. Дідусь попросив скляночку віскі. Він сварився з Олькою, бо кожні три місяці вона із сином, що ревма ревів, атакувала батьківський дім, захоплювала вітальню, і перебувала там доти, доки не з'являвся скрушений Роберт із букетом прив'ялих троянд. Дідусь взагалі вважав,

що треба радіти, що хтось погодився одружитися з нею. Буба знала, що протягом найближчих трьох днів будуть ті самі розмови, утішання, прокльони на адресу дня шлюбу, аж до миті, коли всі кинуться до дверей, щоб відчинити їх Робертові, який був дуже тихим, а Ольга – вередливою.

Цього разу Ольга пішла від чоловіка назавжди, бо він не дозволяє їй підтримувати потрібну вагу. Виявляється, вона хоче отримати якусь роль у новому серіалі і мусить схуднути, а чоловік називає її аноректичкою, бо вона повинна важити максимально 50 кілограмів.

Додому прийшов батько і щиро засмутився, що Ольга знову приїхала. Дідусь почав просити зятя дати нарешті лад у власному домі, бо Ольга хоче пропхнути сюди свого нестерпного шибеника. В цей час Францішек схопився з голосним плачем і, незграбно стягаючи трусики, обцюняв килим, турецьку розету, якою так пишалася господиня. У дверях з'явилася мама й намагалася поглядом переконати Францішека припинити ганебні дії.

ГРИБОЧКИ ДЛЯ ДУШІ

Уся сім'я зібралася на нараду. Ольга схлипувала і говорила, що чоловік її не кохає, що комп'ютери для нього важливіші. Мати вважала, що дочка повинна боротися за свою незалежність. Але батько спитав, про яку незалежність вони тут говорять, адже є покинутий чоловік, занедбана дитина й комфортабельна квартира. Є полишене навчання й невдала кар'єра співачки. Треба, нарешті, дати цьому лад. Закінчити навчання, виховати Францішека й спромогтися бодай на якусь самостійність. Раптом зайшов Роберт і приєднався до наради. Він розповів, що тільки-но Ольга пішла, як приїхала його мати з наміром вести його холостяцьке господарство. Почувши про свекруху, Ольга відразу помирилася з чоловіком. Всі з полегшенням перевели подих.

Буба, спостерігаючи за кульмінацією мелодрами, яку знала напам'ять, подумала, що ніколи б не закохалася. Уявила собі, як вона висить на шиї в Адася, і відчула важку лапищу несправедливої долі, що наблизилася до Адасевого серця Йольку, а її, Бубу, відсунула на задній план.

* * *

У дверях Бубиної кімнати стояла мама й занепокоєно дивилася на доньку, яка лежала на підлозі в чудній позі. Вона непорушно дивилася на стелю. Її руки безвладно спочивали, простягнуті вздовж тулуба, а ноги були химерно вигнуті. Дідусь теж заглянув у кімнату. Мати почала розпитувати доньку, що вона приймає: гриби, амфетамін, похідні. "Грибочки, напевне, – утрутився дідусь. – Позавчора з'їла п'ять крокетів із грибами, а я лише два". Дівчина пояснила, що просто медитувала. Буба розповіла про свою подругу Йольку, яка ходить на курси для моделей, й Адась від неї дуріє. А Буба у цій ситуації намагається позбавитися почуття ревнощів і розчарування. Мати ще більше здивувалася, почувши про нещасливе кохання. Немовби ніколи не думала, що її донька може закохатися. Тим більше, закохатися нещасливо.

МАЛЕНЬКИЙ УСПІХ

Буба сиділа на лавці й плакала. До неї підійшов дідусь у хутряній шапці, з якої

сміялися всі діти в околиці. Він хотів розвеселити онучку і став розпитувати, що сталося. Буба сказала, що все через Йольку, яка сказала, що вони більше не подруги, бо на фізиці Буба відмовилася дати їй свій зошит з готовими завданнями. І Адає вважав, що Буба вчинила по-свинському.

Дідусь вважав, що це Адає і Йолька вчинили по-свинському, бо в друзів можна попросити, але не можна ображатися, якщо чогось не отримаєш. Дідусь вирішив розрадити Бубу грою в бридж. Вони рушили додому, і старий думав, що в коханні потрібне везіння, а щоб грати у віст, достатньо лише мати колоду карт.

* * *

Маньчаки прийшли у гості, і пані Віолетта була зла, бо зламала каблук. Дідусь побачив на її шиї грубезний ланцюг, на якому висіла позолочена куля. То був подарунок від чоловіка, і Маньчакова дуже пишалася прикрасою. Дідусь назвав прикрасу золотою бомбою.

Дід, Буба і Маньчаки почали грати в карти. Буба так прагнула підготувати реферат про планети, а замість того на неї чекав вечір з однією золотою й величезною планетою, підвішеною до шиї пані Віолетти. До того ж Буба з дідусем програвали.

* * *

За вечерею дідусь скаржився, що їх з Бубою розгромили Маньчаки. Та батькові й мамі було не до того. Вони сварилися через невдалу мамину покупку в інтернет-магазині. Виявилось, що мама купила "затісний" бюстгальтер за 400 злотих. Мама пояснювала, що не має часу розгулювати бутиками і заробляє достатньо, щоб дозволити собі маленьку розкіш... "Не таку вже й маленьку!" - кепкував батько з її чималого бюсту.

До Бубиної кімнати вже зазірав місяць, і з радіо пливла музика. Дівчина любила слухати радіо, але нині все віддала б, якби під вікном чувся тихий Адаєв голос. І щоб цей голос заглушив голоси, що лунали з кухні, й ті, що були всередині Бубиної душі.

ЛЕВ ЗІ ЗВІРИНЕЦЬКОЇ ВЗУВАЄ МАРТЕНСИ

Бартошова попередила маму, що ходитиме ксьондз з колядою, тому вони підготували свічки, розп'яття й свячену воду. Мама тривожилася, бо пригадала, як її чоловік дурнуватими питаннями зіпсував минулорічні ксьондзові відвідини. Марися вирішила зачинити Павла в Бубиній кімнаті. Буба не дуже цього хотіла, бо батьки, вдершись на її територію, влаштовували обшуки. Почалась дискусія, куди ховати батька, та раптом почувся звук дзвіночків і з'явився ксьондз. Ізолювати батька не вдалося.

Мати пританцьовувала біля ксьондза, ніби той був, щонайменше, видавцем її найслабших романів. Щомиті кидала гнівні погляди в бік покірного й неприродно тихого чоловіка. Не давала й слова нікому вимовити. Перед відходом ксьондз сказав до батька, що знає його - бачив по телевізору. У програмі, де він так гарно, так по-божому з людьми розмовляв. Ксьондз вважав, що з Павла був би непоганий служитель Господа.

Після того випадку батько тріумфував і жартував з мами, яка хотіла його ізолювати. Мати не реагувала на зачіпки, але болісно переживала все це непорозуміння.

* * *

Знову завітали Маньчаки, і вигляд пані Віолетти нагадав дідусеві ксьондза: у такій же широчезній сукні, з білим мереживом. "Якби ви прийшли раніше, я б подумав, що ви з колядою", - сказав пан Генрик. Бубина мати насилу панувала над ситуацією і сказала, що дідусь переживав під час коляди, певне, боявся, що ксьондз запитає його про останню проповідь. Маньчаки розповіли, що вертаються з аукціону живопису. Батько почав кепкувати, що в них немає грошей, але пані Віолетта сказала, що не йдеться про те, аби бути багатієм чи колекціонером, а про те, щоб почуватися й виглядати, як вони. "Якщо так виглядають колекціонери, то я виглядаю, як Бред Пітт", - не витримав дідусь.

Грати в бридж батьки знову не мали часу, і дідусь безапеляційно заявив, що вони з Бубою мусять відстояти честь родини.

* * *

Мама зайшла до Буби і розповіла, що йде на важливу зустріч, від якої залежить доля її чотирьох останніх книжок, а отже й Бубині канікули в Греції. Марися була одягнена дуже сміливо, як Бубині однокласниці, адже хотіла виглядати молодесенькою, як старшокласниця. Адже видавець дуже симпатичний чоловік, але дуже молодий. Мама хотіла уникнути вікового бар'єру. "Але ти не молодша, просто переодягнена", - сказала Буба, але мама не почула, або не хотіла чути. Зрештою, у неї вже був інший спостерігач. Дідусь довгенько вдивлявся в доньку. Він був здивований химерним виглядом дочки і її короткою спідницею. Дід говорив, що вона перевершила пані Маньчакову.

Мама позичила в Буби мартенси і ледве натягнула на свої литки. Повернувся батько і був просто вражений. Власна дружина його просто приголомшила. Він стояв з відкритим ротом. Урешті його погляд зупинився на материній голові й тут батько вибухнув невтримним реготом. Нарешті тато і дідусь вирішили, що Марися схожа на лева.

ФАНАТКА ФІТНЕСУ

Протягом кількох днів мати поводитися дивно: слухала "Нірвану", "Металіку", не злазила з велотренажера. Усе це дуже непокоїло Бубу. Мама докладала неймовірних зусиль, щоб стати схожою на доньку. І у зв'язку із цим перестала тарабанити по клавішах свого комп'ютера. Хтось до неї став дзвонити, і Буба помітила, що мама завжди перша хапає трубку.

Буба грала з дідом в карти, але не могла зосередитися на грі. Вона втрачала взятки й справляла враження відсутньої, а дідусь спритно використовував це, подумки підраховуючи її борг в золотих. Буба сказала дідусеві, що мама, здається, закохалася. Але не в тата. Дідусь жартував, що немає різниці, важливо любити людей, особливо в наш час. Буба заплакала і розповіла, що мама розмовляє з кимось по телефону ніжним,

закоханим голосом, а тато теж здогадується: вчора вони сварилися і мама тричі заводила розмову про розлучення. "Про розлучення, моя дорогенька Бубо, твої батьки розмовляють тричі на місяць", – сказав дід. Він вважав, що батьки охолонуть і разом запланують недільний обід. Буба подивилася на дідуся і подумала: якщо батьки розлучаться, то в неї залишиться дідусь. І дівчина вкотре подумала, що життя без старенького було б для неї просто нестерпне.

Тиждень добігав кінця. Крім проблем з хімією, у Буби були непорозуміння на уроках фізкультури. Шварценегер, учитель фізкультури, надавав перевагу особливому способу перекидання ніг через голову. Дівчина не могла виконати вправу і чимраз частіше пропускала Шварценегерові уроки.

Адась абсолютно її не помічав. Якщо й запитував у неї, то про Йольку. Якщо балакав, то про Йольку. А коли дівчина бачила його на перервах веселого й у чудовому настрої, то поруч завжди була Йолька.

Про свої проблеми Буба забувала, коли в помешканні лунав телефонний дзвоник. Це ставало сигналом для неї й для матері. Буба мріяла першою підняти трубку і сказати незнайомцю все, що про нього думає.

ГОРА ЗАГОВОРИЛА

У теплому підвалі будинку зимували коти, і пані Коропова завжди оголошувала їм війну. Та от тепер вона завела персидського кота, і це було дуже дивно. Дідусь боявся, що вона збирається ставити на котів досліди. Буба вирішила запитати в пані Коропової, навіщо їй цей перс.

Буба зустріла сусідку на порозі її квартири і погладила кота, запитавши, чи з ним усе гаразд. Пані Коропова розповіла, що переводить кота на новий корм, тому він нявкає, але вона намагається робити все, як радить ветеринар і книжка. Буба вдавано байдуже промовила: "Я й не думала, що ви любите котів...". Пані Коропова призналася, що ненавиділа котячий сморід, але відколи їй подарували кота, вона змінилася.

* * *

Після цього випадку Буба з дідусем вирішили піти в підвал і підгодувати котів. На своє здивування, вони зустріли у підвалі пані Коропову, яка уже принесла котам всякої смакоти.

* * *

Мама повернулася додому сумна і заплакана. Дід розпитував її, що сталося, але вона просила дати їй спокій. Вона уся була червона, і виявилось, що Марися переборщила з солярієм. Дідусь жартував, що дочка здобула ефект свіжого помідора. Мати дивом не спопелила свого батька поглядом і розплакалася ще дужче. Бартошова визирнула з кухні. Глянула на господиню так само, як дивилася на неї протягом останніх двох тижнів, і похитала головою. Цей жест виявляв її зневагу до всього, що відбувалося віднедавна в домі.

Дід повідомив, що Павел не повернеться на ніч. Буба намагалася притамувати черговий скандал і відвела маму в спальню. Мама попросила, що коли їй телефонуватимуть, сказати, що вона поїхала кудись. До пізньої ночі Буба дивилася на

блискучу слухавку, але того вечора телефон мовчав як риба.

* * *

Зранку Буба тремтіла перед контрольною з польської, а крім того, її лякав порожній стілець батька й спухле мамине обличчя. Дідусь теж не втручався в чужі справи, що було на нього геть не схоже. Він сидів сердитий і байдужий. Бартошова раптом сказала матері, що йде від них. Виделка випала з материних рук і брязнула на сяючі кахлі підлоги. Мати відсунула чашку з кавою, свіжі булочки й джем. Глянула на Бартошову й вийшла. З її кабінету почувся плач, майже дитячий, сповнений скарги й болю. Буба з дідусем також підвелися.

Буба просила Бартошову не йти, а жінка відповіла, що інші повинні почати думати головою. Бартошова радила Бубі не сумувати, бо вона насправді не піде, а лише проводить шокову терапію для Марисі. Інакше це ніколи не закінчиться. Буба пішла до школи з переконанням, що не все втрачено.

* * *

Вдома мама з татом мали серйозну розмову у спальні. Буба з дідусем стояли під дверима і підслуховували. Вони дізналися, що маму кинув молодий видавець, а батька тепер мучить сумління, бо він занедбав маму. Дідусь вважав, що його дочку Павел мав би трохи вибити задля профілактики, а підкаблучником не варто бути.

Батьки помирилися і разом з дідом і Бубою грали в карти.

ХЕПІ-ЕНД ІЗ "ТРАБАНТОМ"

Мати доручила Бубі важливу місію: якщо до неї дзвонитимуть, повідомити, що її нема, і невідомо, коли повернеться. І от коли задзвонив телефон, Буба чемно все виконала. Та коли вона поклала трубку, то повідомила, що це дзвонив ксьондз Корек. Мати не могла повірити, що дочка збрехала ксьондзові. "Це не Буба, а ти, Маріє, збрехала ксьондзові", - сказав дідусь і покликав внучку грати в карти.

* * *

Олька прийшла в гості і розповіла Бубі, що ролі аноректички не отримала, бо режисер відмовився від телесеріалу. Тепер Олька планувала відкрити власне агентство, яке займатиметься розкруткою молодих акторів. Дідусь поцікавився, де ж Францішек, і дізнався, що його віддадуть у дитсадок.

Увечері Буба поверталася додому і мріяла, щоб поруч йшов Адаць. Та він був разом з Йолькою, а Буба мала щастя хіба що з англійською і біологією, з яких мала гарні оцінки. Буба дивувалася, що Йолька курить і грає таку дорослу, навіть Бубі радила курити, щоб схуднути.

Вдома Буба застала маму з батьком, які вичитували дідуся. Він накупив купонів у спорт лото, а від пані Куницької батьки довідалися, що кожного місяця дідусь витрачає на азартні ігри половину Марисиної зарплатні. Павел сказав, що цього місяця більше не буде жодних азартних ігор. Якби дід купив Марисі який-небудь подарунок, то він б це зрозумів. А так дід її обкрадає та ще й годує ілюзіями.

* * *

Дідусь був як не свій від самого ранку. Блідий та пригнічений, він сидів над

яешнею, якої навіть не торкнувся. Мати не звертала уваги на його страждання. Батько теж не надавав значення химерній тестевій поведінці. Марися повідомила, що пенсію отримуватиме вона і видаватиме батькові лише малі суми на різні потреби. Дідусь сказав, що має надію, що Буба теж влаштує їм таку старість. Пан Генрик, не поснідавши, вийшов з-за столу, а Бартошова схопила дідусів чай і рушила за стареньким.

Буба повернулася пригнічена й мовчазна, бо отримала на фізкультурі одиницю із забороною виправлення. Буба неправильно зробила стійку на голові, хоч більшість учнів взагалі її не робили, але мали довідки від лікарів.

Сім'я сіла їсти вареники, і мати пригадала, що давно не було Маньчаків. У цю ж мить на порозі стала Маньчакова. У звичайному светрі й нормальній куртці. Зі скуйовдженою зачіскою, але вкладеною життям, а не перукарем. І зі сльозами на очах. Вона розповіла, що чоловік покинув її, бо вона не дозволила йому продати "Трабанта". Дідусь сказав, що розуміє її чоловіка, бо ця машина дуже стара, зроблена у країні, якої вже навіть на картах світу немає. Маньчакова призналася, що збирала гроші на нову машину, але це мало бути сюрпризом. Нову зливу сліз Маньчакової зупинив дзвоник. До кімнати вбіг її чоловік із сяючими очима й у розхристаному пальті. Він розповів, що на перехресті на його "Трабант" налетів "Сеат Толедо" і розбився, а його машина – цілісінька!

Маньчак помирився з дружиною, адже виходило, що вона врятувала йому життя.

НІКОЛИ НЕ ВІР ШАХРАЯМ!

Дідусь і батьки дивилися телевізор. Дід нетерпляче чекав на результати розіграшів спорт лото, але тато не хотів перемикати виступ депутатів, який дивився. Мати теж не дозволила перемкнути, і дідусь відчув себе переможеним. Коли він пішов до себе, сімейний вечір для Буби закінчився. Їй не хотілося бути такою, як батьки.

Раптом дідусь повернувся і сказав, що виграв. Батько хотів глянути на квиток, але дід заховав за спиною долоню із затисненим у ній папірцем. Буба побігла по таблетку для дідуся, бо він дивно говорив. тепер уже батьки стали упадати біля дідуся.

Батько радів, що вони стануть мільйонерами. Мати просто розплакалася. Тільки Буба, не знати чому, поводитися, як звичайно. Мама уже планувала вивести свої книжки на західний ринок, тато радив почати з інвестицій у приватне телебачення. Бубі було шкода, що не питали дідуся, чого б він хотів. Нарешті дідусь сам сказав, що хоче доброго віскі і дорогого тютюну, а ще, щоб Бартошовій підвищили платню і Бубі купили нові мартенси. Мама принесла пляшку старого "Бурбону", щоб відзначити виграш.

КАМІНЕЦЬ У МАРТЕНСІ

Зранку усі ще спали, коли Буба йшла в ліцей.

Повернувшись з ліцею додому, Буба застала страшну сварку. Виявилося, що дідусь нічого не виграв, але мама вже купила Бубі мартенси. Марися говорила, що віддала за ці черевики всі свої гроші, бо сім'я мала бути віднині багата. А дідусь уже встиг купити віскі і сигари на гроші, які йому виділили вчора. Буба з усіх сил старалася, аби іскорка

сміху, яка розквітала на її верхній губі, залишилася непоміченою. Якась бунтівна частинка Буби всередині аж корчилася від сміху.

* * *

Буба зручно вместилася на своєму ліжку і дивилася на нові мартенси на ногах. Те, яким чином вона стала їхньою власницею, викликало в дівчини докори сумління. Але вона була щасливою, бо любила свій дім і не збиралася міняти його на жодну віллу. Навіть, якби там стояли тисячі коробок з новими мартенсами.

* * *

Минав уже третій день дідусевого ув'язнення у власній кімнаті, про що Буба нагадала батькам, коли вони саме розхвалювали фрикадельки Бартошової. Батьки були розчаровані, бо вже були спланували відпустку десь у Іспанії. Буба порадила їм поїхати все-таки куди-небудь разом, на море або в гори. Батькам сподобалася ідея, а Буба пішла до діда і запропонувала зіграти. Дід схопився з юнацьким запалом і зайняв своє місце за блискучим столом. За грою дід розпитував про Адася і говорив, що таких хлопців у Буби буде стільки, скільки двійок у колоді, але вона повинна чекати на свого козирного короля. А якщо Адася справжній козирний король, а не який-небудь хрестовий валет, то Буба ще цю партію виграє. Інакше - нема за ким шкодувати.

Наступного дня вранці, за сніданком, Буба з дідусем дізналися, що батьки їдуть на море, а на час їхньої відсутності, сюди приїде бабуся Рита. Дідусь сказав, що в такому випадку, повернувшись, вони знайдуть тут його труп. Бубі теж не подобалася ідея з бабусяю Ритою. Сніданок закінчувався в атмосфері цілковитої поразки бриджевих чемпіонів. Дідусь утратив апетит і сумно позирав на Бартошову. Буба ладна була дати голову на відсіч, що ці двоє щойно уклали пакт про ненапад на час перебування тут баби Рити.

* * *

Бабуся Рита прибула і відразу стала командувати. Вона сказала Бартошовій, що та погладшала. Бабуся обертала Бубою, як дзигую, уважно оглядаючи її фігуру, і рекомендувала схуднути. Також бабуся говорила, що треба зробити генеральний ремонт. Бабця Рита почала віддавати накази і дідусеві. Вона говорила, що дід перетворився на в'їдливого й невірноваженого старигана...

МЛИНЦІ - ЦЕ ВАМ НЕ КОЖУХ

У школі Буба пожалілася Агаті на скандали вдома. Подруга не розуміла, як старенька може бути злою, але Буба пояснила, що бабуся 40 років працювала вчителькою.

Потім була самотійна з геометрії, яку майже всі завалили. Математичка сказала, що не уявляє подальшої співпраці з класом, і Мілош, кандидат на найнижчу середню оцінку в ліцеї, спитав, чи вона піде від них. Вчителька відповіла, що це він, Бродзевич, піде від них.

Буба поверталася додому з Мілошем. Він їй подобався, бо був нормальним хлопцем і ніколи не клеїв дурня. Хлопець спитав Бубу, як їй вдалося отримати трійку з самостійної. Дівчина пояснила, що останнім часом удома було так зле, що вона просто весь час училася, щоб не здуріти. Буба пожалілася на бабу Риту, і хлопець сказав, що коли б її баба довідалася, які в нього оцінки, тоді він не міг би навіть проводити Бубу зі школи, а це було б найгірше. Буба глянула на нього з величезним подивом. Дівчина запропонувала вчити геометрію разом, і Мілош сказав, що якось зайде до неї.

Під час обіду баба Рита вимагала, щоб Бартошова готувала бульйони з нежирної птиці. Баба не хотіла їсти такого шкідливого. Після обіду баба картала Бубу за те, що не ходить до театру. Дідусь прийшов на допомогу: "Навіщо їй ходити до театру, якщо в неї вдома постійні вистави?" Розмова наближалася до сварки у фіналі, тому Буба подалася до своєї кімнати. Там вона тоскно глянула на стінний календар, де золотистим маркером було обведено дату бабусиною від'їзду. Дівчина пригадала ямочки на Мілошевих щоках, яких вона досі не помічала, і подумала, що день був не такий і поганий.

* * *

Зранку баба вирішила піти з Бубою до ліцею і подивитися на її оцінки. На щастя, дідусь врятував ситуацію і запросив бабу на сирник по-віденськи. Бабуся прийняла запрошення і дала Бубі спокій.

* * *

Якось завітали Маньчаки, щоб зіграти партійку. Бабуся Рита була вражена їхнім виглядом і гадала, що це свідки Єгови. Бубі довелося пояснити, що це родина Маньчаків, бриджисти, які приходять до них щовівторка, іноді ще й у середу, а найчастіше чотири рази на тиждень. Дівчина сказала, що батьки примушують дідуся і її грати в бридж.

За грою дідусь збрехав Маньчакам, що баба Рита якась далека Павлова родичка із Казахстану чи Сибіру, і він її запросив, бідолашку, на тиждень, щоб вона собі трохи під'їла, бо там у них біда аж пищить. Тож коли Маньчаки після своєї поразки у грі уже йшли додому, вони попрощалися з бабусею словами "До свіданія!" Здивована бабця лише через хвилину прийшла до тям і з бездоганною вимовою сказала: "До свіданія".

КУХОННЕ ПЕКЛО

Дідусь стояв у супермаркеті біля своїх улюблених полиць і захоплювався смаковим букетом шампанських вин. Він сховався в тісному колі слухачів, і Буба не могла витягнути його. Серед слухачів був Мілош, який питав, чи молода людина має право випити келих вина, чи навпаки, рекламу й дегустації серед молоді треба суворо заборонити. Дідусь сказав, що йдеться не про кількість, а про якість, бо там, де існує культура пиття, там є й розум життя. Дідусеві зааплодували, а Буба навшпиньках попрямувала до виходу.

Удома вона застала бабцю біля телефону. Дзвонила мама і жалілася, що тато танцював з якоюсь Сильвією. Баба майже нічого не зрозуміла, бо мама плакала. Дідусь повернувся в чудовому настрої, із пляшкою дешевого вина під пахвою. Він навіть

переконав бабусю скласти йому компанію для споживання випивки.

* * *

Якось зранку бабуся Рита вдягла фартух Бартошової і зайнялася сніданком сама. Вона приготувала овочі і біойогурт. На обід планувала приготувати французький багет з овочевим фаршем. Така їжа не подобалася дідусеві і Бубі.

Дорогою до школи Буба зустріла Адася. Він спитав, чи Буба написала польську. Звичайно, вона виконала завдання, а от Адась сказав, що вони з Йолькою не написали (віднедавна Адась про все говорив у множині). Хлопець хвалився, що був з Йолькою на фотосесії у справжній телестудії, бо в Йольки є шанс стати ведучою якоїсь молодіжної передачі. І вона виглядала в сто разів краще, ніж інші кандидатки.

Відтоді, як Йолька почала зустрічатися з Адасем, Буба більшість перерв проводила в ліцейській бібліотеці. Та сьогодні Агата запропонувала їй цікаву книжку, а на великій перерві почастивала пончиком із кремом. Буба подумала, що було б добре, якби Агата стала її подругою.

Удома Буба побачила, що бабуся запіканка згоріла. Дідусь повів їх у китайську забігайлівку, де замовив собі величезну голяшку. Буба зрозуміла, що уже й самій бабусі хочеться додому.

* * *

Батьки повернулися, і бабця Рита відразу поїхала. Причиною нових сварок стала пані Сильвія, офіціантка із центру відпочинку, яка, на думку батька, дуже непогано танцювала, а на думку матері була справжнім опудалом і шльондрою. Мама вдавала зражену і принижену.

Думаючи про маму й тата, Адася і Йольку, Буба вирішила, що іноді краще бути самій, аніж із кимсь, хто зробить твоє життя сірим і безрадісним.

* * *

Адась питав Бубу, чому вона не приходить на зібрання харцерів, адже зараз там цікаво, бо Йолька написала сценарій для харцерського театру і гратиме головну роль. Бубі він пропонував одну маленьку, другорядну роль. Дівчина сказала, що у хвості не плентається, але Адась сприйняв це як зізнання у тому, що вона чимось гірша за Йольку. Розмова з Адасем для Буби вийшла неприємною.

На математиці Буба отримала гарну оцінку, і весь клас був здивований. Мілош цікавився, як це в неї вийшло, і Буба запросила його до себе після уроків. З ліцею поверталися разом. Мілош говорив про харцерську виставу і назвав Йольку наштукатуреною шваброю на дибах. Буба пожартувала, що Йолька, певне, відшила його, тому він про неї так погано говорить. І тоді Мілош признався, що сам відкараскався від Йольки і ховався, щойно чув стукіт її підборів на своїй вулиці. Хлопець попросив не порівнювати його з Адамом, але в його очах було невисловлене бажання, щоб Буба усе ж таки трохи порівнювала його з Адамом. Або принаймні глянула на нього так, як часом ще дивилася на Адася.

ГУРУ НА ТЕЛЕФОНІ

Якось мама привела жінку на ім'я пані Астріда і заявила, що вона житиме з ними.

Незнайомка не дивилася на приголомшених Бубу, дідуся і тата, зате цікавими очками роззиралася довкола. Вона сказала, що в помешканні шкідлива аура. Мама з ноткою обожнювання промовила: "Фен-шуй", й провела гостю до кабінету. Жінки почали виносити усі речі, які мали негативну енергію: комп'ютер, музичний центр, телефон, дві галогенові лампи, електронні годинники й ваги, нову мобілку і навіть депілятор. Пані Астріда сказала, що мобілку і депілятор віддасть братові Бенедикту, як символ дня. Мати пояснила сім'ї, що брат Бенедикт – член "Місії світла природи". Пані Астріда залишилася ночувати, а батькові прохання пояснити, що відбувається, не допомогли.

Ранок виявився кошмаром. Спершу батька у боксерах обізвали експібіціоністом, потім Бубі дорікнули за слова "доброго ранку", бо ж треба сказати: "Ласкаво просимо, сестро Астрідо". Дідусеве місце на кухні зайняла Астріда ще й привласнила його тарілку.

Дорогою до ліцею Бубу наздогнала однокласниця Зузка Хваст. Буба розповіла про ситуацію вдома, але Зузка не здивувалася. Вона розповіла, що її батьки розлучені, а у їхньому класі більше розлучених батьків і матерів, ніж тих, що живуть разом.

У школі Буба розповіла про свої проблеми Агаті. Віднедавна вони разом проводили час у відвертих розмовах на великій перерві. Буба бачила, що в Агати теж є якісь проблеми, бо вона приходила до ліцею з заплаканими очима. Агата про свої проблеми не хотіла розповідати.

Після уроків Мілош запросив Бубу на піцу. У піцерії уже сиділо пів класу. Вони сіли за вільний столик. Неподалік сиділи набурмосена Йолька і чомусь нещасний Адаць. На противагу похмурій парі Мілош аж променився від радості. Буба теж усміхалася чимраз ширше. Йолька спершу розглядала Мілоша, а потім підійшла до нього і сказала, що він спіймав свою першу птаху до того ж чималеньку. Буба почувала себе повною ідіоткою з великим кавалком піци в роті. Перш ніж вона його проковтнула, Йолька пішла геть.

* * *

З кожним днем мама ставала чимраз чуднішою. Її нова релігія, у якій поєднувалися елементи всіх культур та філософій, супроводжувалася постійною присутністю пані Астріди, яка захочувала маму до розлучення. Підслуховування нової пожилиці Буба і дід сприймали як родинний обов'язок. Мати повністю втратила зацікавлення хатніми справами, а до тата виявляла агресію. Батько з'являвся вдома чимраз пізніше й після солідної порції випивки. Мамин кабінет став пусткою, де були лиш дюжина дзвіночків, свічечки, дешеві статуетки й купа атласних подушечок, порозкиданих по килиму.

За такої ситуації Бартошова і дідусь помирилися.

* * *

Коли Маньчаки прийшли пограти в карти, пані Віолетта сказала, що сюди неможливо додзвонитися. Буба з дідусем знали, що на телефоні постійно сидить пані Астріда. Дід прошепотів Маньчакам, що Марися збожеволіла, бо живе з жінкою, цілими днями молиться перед якимсь бовванчиком і дивно поводить: або сидить по-турецьки, або стоїть, розставивши ноги. Маньчаків це не дуже здивувало, і вони пішли

у дідусеву кімнату грати в карти.

ЗОЛОТА СЕРЕДИНА ПАНА МАНЬЧАКА

Поки пані Астріда вийшла з квартири, рідні обступили Марисю і почали переконувати повернутися до них. Мама говорила, що відтоді, як збагнула існування тай-ші, її життя отримало нове значення. "А що отримали від тебе чоловік, донька й старий батько, це тобі байдуже?" - гримів дідусь. Він нагадав дочці і про ксьондза Корека. Тато теж благав маму повернутися, і в його серйозних очах Буба помітила справжні чоловічі сльози. Побачивши це, мама теж раптово розплакалася. Коли Астріда подзвонила у двері, мама наказала усім не відчиняти.

Пізно ввечері мамина кімната знову перетворилася на її кабінет, а родинне життя - на ідилію. Мати завзято друкувала на комп'ютері, батько переглядав альбом з фотографіями часів їхнього медового місяця, а дідусь із насолодою допивав рештки віскі, які знайшов у батьковому барі. Буба раділа.

Згодом мама спитала дідуся, чи не розповідав він про неї ксьондзу. Дід сказав, що ні, і ксьондз Корек спокійно чекає собі, доки вона отямиться. Мама оголосила, що почала працювати над справжнім бестселером.

* * *

Здавалося, усе повернулося до норми. Дідусь знову залишив усю пенсію в кіоску зі спортлото, батьки зробили "сабантуйчик" для знайомих, а коли ті пішли, співали дуетом студентські пісні, Францішек не склав іспиту в дитсадочку, бо виявився "занадто непристосованим", а Бартошова захворіла на ангіну. Такі новини занотувала Буба у своєму щоденнику.

Оскільки Бартошова була хвора, мама почала куховарити. Якось прийшли Маньчаки, але почувши запах маминого супу, відмовилися їсти. Пан Маньчак продемонстрував усім золотого зуба і сказав, що тепер мода на них і на татування, тож Віолетта набила на плечі чорний клубок змії. Потім Маньчаки запропонували зіграти. Мама вибачилась, бо збиралася до ксьондза Корека, а тато мав іти записувати анонс програми "Не треба ля-ля". Дідусь запропонував зіграти з ним і Бубою. Маньчаки не дуже були раді, бо ось уже місяць, як постійно програвали.

* * *

Наступного дня у Буби мала бути контрольна з хімії, до якої вона зовсім не підготувалася через гру. Вона вже думала не йти на контрольну, але Агата переконала її піти і отримати хоча б "задовільно".

* * *

На контрольній Буба отримала від Мілоша крихітну шпаргалку із трьома розв'язаними завданнями. Дівчина була неймовірно рада. Після уроків вона поверталася разом з Мілошем, і він запропонував разом спостерігати за дятлом, адже вивчав птахів. Буба погодилася і почувалася щасливою.

* * *

Хімія почалася з Йольчиної істерики, після сухого зауваження хімічки, яку всі називали Піпеткою: "Мірович - найслабше". Адасть теж бідкався, хоч написав

контрольну "пристойно". Агата задерикувато посміхалася, бо отримала оцінку "дуже непогано". Мілош у дуеті з Бубою отримали п'ятірки.

Повернення з ліцею перетворилося для Буби на найприємнішу частину навчального процесу. Вони з Мілошем завжди зустрічалися в тому самому місці і разом простували вулицею аж до її мікрорайону. З Мілошем було інакше, ніж із Адасем. Дівчина не відчувала збентеження. Мілош не лише ставився з розумінням до всього, що відбувалося на Звіринецькій, а й сам розповідав про життя власної родини. А якось Буба познайомила Мілоша з дідусем (хлопець уже знав його з тієї пригоди в магазині).

ДОБАВКА НА ДОДАЧУ

У кінці зими для Буби все, крім родинного життя, здавалося чудовим і надзвичайним. Вона багато часу проводила з Мілошем. Мати завзято друкувала на комп'ютері й майже не виходила зі своєї кімнати. Бубі було цікаво, про що книжка, бо мама вперше не давала прочитати свого рукопису.

* * *

Буба з дідусем тепер завжди вигравали у бридж. Маньчаки не могли зрозуміти, як це так, а дідусь пояснював, що треба працювати над собою. Буба знала, що всі козири Маньчаків відбиваються в полірованій поверхні дідусевого столу, а дідова праця над собою полягає виключно в поліруванні столу до ідеального блиску.

* * *

Якось Буба принесла додому цуценя Добавку. Маленький, занедбаний песик викликав водночас захоплення, співчуття й переляк. Буба розповіла, що була з Мілошем у Котавському гаю, в орнітологічній обсерваторії, і там у гущині ялівцю знайшли цуцика, прив'язаного мотузкою до дерева. Усіх вразила Бубина оповідь, незворушною була тільки Бартошова. Вона сказала, що не прибиратиме і не готуватиме для цуцика. Бубі дозволили залишити цуценя, а назвала вона його так, бо подумала, що сім'ї на додачу до всього хіба що пса бракує.

* * *

Ветеринар повідомив Бубі, що цуценя - сучка, яка виросте великою. Мілош порадив дівчині не розповідати про це батькам, а коли з часом вони полюблять собаку, то це вже стане неважливим.

* * *

Якось до Буби подзвонила Йолька і сказала, що прийде. Ще кілька місяців тому Буба б зраділа цьому дзвоникові, але зараз відчувала прикре здивування.

Виявилось, що Йолька хоче разом з Бубою і Мілошем вчити хімію. Буба відмовилася від пропозиції Йольки і запропонувала вчитися з Адасем. Йолька сказала, що вже кинула хлопця.

* * *

Добавка росла так швидко, що Бартошова, потайки від решти членів родини, щодня

давала їй подвійну пайку. Вона полюбила собачку і гладила, коли ніхто не бачив.

Кожного вівторка до Буби приходив Мілош. Вони вчилися, а інколи слухали музику. Про Йольку й Адася вони майже не розмовляли. Усі дівчата в класі, крім Агати, не лише помітили Мілоша, але й вочевидь його оцінили. Воно й не дивно. У ньому було щось справжнє. З останнього учня в класі раптом вирвався вперед і став третім після Кшися й Буби. Цей приголомшливий результат він отримав завдяки Бубі, бо та завжди вірила, що Мілош зможе, якщо захоче. Його мама ставилася до Буби з величезною симпатією.

Бубі хотілося вірити в те, що це щастя ніколи не закінчиться й завжди асоціюватиметься з іменем Мілош, обличчями любих батьків та здоров'ям діда Генрика. Що це щастя спатиме собі спокійненько тут, на Звіринецькій, тихенько, як Добавка.

У КОЖНОГО СВОЇ ПРОБЛЕМИ

Щастя справді не тривало вічно, бо додому повернулася Олька. Вона розповіла, що Роберт забрав сина і речі і кудись поїхав, залишивши її саму. Олька не могла додзвонитися до чоловіка. Поки дідусь розраджував Ольку, Буба вислизнула до передпокою й подзвонила до Роберта. Вони домовилися зустрітися і поговорити увечері у скверику.

Буба запропонувала сестрі оселитися в її кімнаті й утаємничила батьків у свій план. Відтоді всі з нетерпінням чекали вечора.

З розмови з Робертом Буба дізналася, що і він, і Олька мали взаємні звинувачення. Виходило так, що і Роберт, і його дружина одночасно мили посуд, водили Францішека на корекційну гімнастику, прибирали, поїдали солодоші, не спали й узагалі робили все, щоб "зберегти цю чортову сім'ю". На Робертівому обличчі, крім суму, не відбивалися жодні негативні почуття, на ньому не було слідів гніву чи ненависті. Буба полегшено зітхнула і сказала, що все ще можна виправити.

Буба почала давати швагрові докладні поради, як найпростішим чином повернути мир у сім'ї. Той погодився, що слід робити це швидко й без зайвих з'ясування стосунків. А тоді розцілував Бубу так міцно, що та ледве з лавки не впала.

Пізно ввечері, коли на Звіринецькій ущухли пристрасті, усі оцінили тишу, яка запанувала в помешканні. Усі раділи, що Олька і Роберт помирилися.

* * *

Наступного дня дід десь дістав бланк заяви на турнір з бриджу в Сопоті. На цей турнір він хотів відправити Бубу.

Уперше Мілош не з'явився в їхньому місці, де вони спостерігали за птахами. Він узагалі не прийшов і до того ж нічого не пояснив Бубі.

* * *

Наступного дня Мілош повадився в класі так, наче Буби взагалі не було. Після уроків вона не могла знайти його. Під школою зустріла Агату, яка пробувала курити. Буба радила не починати, а подруга показала синці і розповіла, що її б'є батько-алкоголік. Він ще десять років тому був чудовим хірургом. А зараз, коли його

позбавили ліцензії, а в мами кожні два роки новий коханець, він зовсім змінився. Буба не знала, що ж сказати Агаті, і запропонувала бути подругами.

Вдома був черговий скандал, бо мама купила собі стрінги, і тато вважав це дуже непристойним. У конфлікт втрутилася Бартошова і сказала, що носить такі ж. Після цього сміливого зізнання настала хвилина тиші. Тато перепитав Бартошову, чи справді вона таке носить. "Чом би ні? Навіть колір схожий, тільки розмір більший", – зізналася вона ледь присоромлено. Дідусь уперше за довгий час зберігав мовчанку. І вперше дивився на Бартошову неначе на стару картину, у якій раптом розгледів шедевр.

СВІТЛО ДОЛАЄ МОРОК

Буба жалілася Агаті, що Мілош не звертає на неї уваги. Подруга по секрету розповіла, що біля хлопця крутиться Йолька.

На англійській Буба черкнула Мілошеві записочку-запрошення на піцу, і після уроків вони зустрілися біля воріт. Мілош старанно уникав очима Буби й зовсім зніяковів. На запитання Буби, що сталося, хлопець сказав, що треба було попередити його, що в суботу у неї було побачення, бо він не думав, що вона здатна цілуватися будь з ким і будь-де. Буба пояснила, що то був Роберт, чоловік сестри, який від радощів побратньому цьомкнув її. Дівчина захоплено розповіла хлопцеві про чергову подружню драму, і Мілош, недовго думаючи, поцілував Бубині уста. А дівчина зробила висновок, що коли люди цілуються, то взагалі не думають. Або їхні думки зовсім не такі, як завжди.

* * *

Буба продовжувала грати в карти з дідусем і читати книги про бридж. Залишалося два тижні до турніру.

* * *

Щовечора батько повертався з роботи чимраз сумніший. Буба занепокоєно помітила, що кожного разу, як тато сідав дивитися телевізор, на столі негайно з'являлася чарка коньяку. Дідусь говорив Бубі, що у тата проблеми з роботою, і навіть вважав, що скоро Павел стане агентом власної дружини. Вигляд батька, який дзвонить у чужі двері, тримаючи валізку, повну маминих книжок, не полишав Бубу аж до ночі.

* * *

Зранку мама закінчила свою книжку. Було помітно, що вона не спала всю ніч. Батько виглядав не краще за маму. За сніданком мама була єдиною задоволеною людиною за столом. Батько повідомив, що він тепер без роботи, але мама сказала, що це добре: сьогодні в неї буде важливий гість, і вона б хотіла, аби Павел був під час зустрічі. Буба затремтіла. Дідусеві пророкування щодо батькового майбутнього набували реальніших обрисів.

Цього ранку Буба запізнювалася на польську. Адасть теж запізнювався і був непривітний. Дівчина подумала, що Мілош завжди має погідний настрій. Навіть, коли падає дощ, з його очей визирають сонячні промінчики. Адасть розповів, що всі дуріють від орнітології, і навіть Йолька записалася в гурток. Буба відповіла, що вона не записувалася, тільки ходить з Мілошем спостерігати за птахами. Дівчина зрозуміла, що

ніхто, крім неї й Адася, серйозно Йольку не сприймає.

Згодом Мілош запросив Бубу до себе додому, щоб познайомити з мамою. Йолька наздогнала Бубу і Мілоша і спитала хлопця, чи йде він сьогодні спостерігати за птахами до Котавського гаю. Мілош відповів, що йде з Бубою їсти сирник. "По Бубі видно, що вона любить сирник", – не втрималася від злостивого зауваження Йолька. А Мілош відповів: "А по мені видно, що я люблю Бубу. І любитиму навіть тоді, коли вона поглинатиме тонну сирника щодня. З родзинками".

Вдома усі були щасливі, бо мама написала блискучу книжку, і аж три видавництва хотіли цю книжку видати. Виявилось, що пригода з Астрідою змусила маму переглянути не лише свої релігійні погляди, а й навчила стримано ставитися до власних успіхів. "Морок", роман, якого досі вдома не читав ніхто, став щоденником її роздумів і водночас пересторогою для інших шукачів неймовірних пригод. А головна мораль книжки, висновок, що "в житті можна робити все, але за все треба платити", була хоча й не нова, зате знайшла свіже відображення у вигляді особистого досвіду авторки.

Мама раділа, що заробляє гроші на нову програму Павла.

ДРОЗДИ ПРИЛЕТІЛИ

Буба ділила свій час між дідом та Мілошем, намагаючись знайти пару хвилин для англійської й Додавки. Батьки займалися своїми кар'єрами. Вечори дівчина проводила з дідом Генриком. Якось вона розповіла йому, що в ліцеї буде дискотека з нагоди першого дня весни, а в неї немає відповідного одягу. Дідусь вирішив, що Бубі потрібна сукенка. Дівчина була вдячна старому, який розумів її.

* * *

Наступного дня дідусь і Буба купили джинсову сукенку. Побачивши у ній онуку, дідусь зробив висновок, що Буба нічим не відрізняється від усіх кралечок, яких він звик бачити по телевізору.

* * *

Уся родина, разом з Бартошовою, милувалася того дня Бубою. Спершу всі дивувалися, що дівчина так довго просиджує у ванній. Потому терпляче чекали, доки вийде зі своєї кімнати. Та коли вона невпевнено стала на порозі, несміливо посміхаючись, і батьки, і дідусь, і навіть Бартошова привітали її захопленим вигуком.

* * *

До ліцею Буба вбігла, ледь запізнившись. Агати ніде не було, а Мілош чомусь стояв з Йолькою. Буба залишила їх, і з жахливим настроєм спустилася в хол. Музика вже лунала в класах, які тимчасово перестали бути місцем учнівських мук. Буба стала танцювати з Міхалом, але неохоче. Коли Міхалові однокласники оточили Бубу, дівчина зрозуміла, що відчувала на балу Попелюшка. До Буби підійшов Мілош і сказав, що вона найвродливіша.

Вони пішли танцювати. З-над Мілошевого плеча Буба бачила небагато. Хіба що здивовану Йольку, яка пильно міряла поглядом скромні сантиметри Бубиної сукенки. Мілош говорив Бубі, що для нього вона синій дрізд, і подарував перстеник із блакитним камінцем. З усіх птахів на світі Мілош найдужче любив синього співочого дрозда.

* * *

Зранку дід розпитував Бубу про дискотеку і Мілоша. Буба розповіла, що Мілош назвав її синім дроздом, а дід жартував, що хлопець міг вигадати щось оригімальніше.

* * *

До Сопота Буба їхала таємно. Дідусь провів її на вокзал, але дівчина трохи жаліла, що їде, бо на перемогу не сподівалася. Для батьків вона мала провести суботу й неділю зі своїм класом на Жулавах. Так вирішив дідусь.

Поки Буба їхала на турнір, Маньчаки прийшли в гості. Пані Віолетта хворіла на свинку. Нарешті батьки сіли з Маньчаками грати в бридж, а дідусь думав, що Буба саме зараз розпочинає свою першу в житті серйозну гру.

ДІВЧИНА ВАРТА, ЯК НАЙКРАЩА КАРТА

Буба приїхала така втомлена, що ледве трималася на ногах. Дідусеві нічого не говорила про турнір. Аж нарешті, коли ціла родина натішилася її присутністю, тихенько зайшла до його кімнати і розповіла, що їй запропонували особистого тренера й заняття, і вона потрапить в лігу й матиме шанс отримати міжнародну стипендію. Пан Генрик відчував себе найщасливішим дідусем на світі. "Ти моя чирвова краля, схожа на співочого дрозда", - захоплено прошепотів він і витягнув з папірця ланцюжок із блакитним камінчиком.

* * *

Мілош з останніх новин дізнався про перемогу Буби, а в ліцеї математичка на прізвисько Сокира попросила в дівчини автограф для свого чоловіка, чемпіона Польщі із шахів. Після уроків Буба йшла додому з Адасем і сказала, що він її прогавив, але в нього ще все попереду, треба тільки вміти шукати.

* * *

Додому Буба принесла велику картонну коробку і сказала мамі, що це подарунок для дідуся, бо в нього сьогодні день народження. Мама стала вибачатися перед дідусем, бо забула про день народження. Вона мусила дати йому пляшку бренді. Батько прийшов додому з букетом троянд, які йому вручили у під'їзді, і які мали потрапити саме в їхню квартиру. Ніхто не знав, для кого ці квіти.

Бартошова у честь народження приготувала для пана Генрика його улюблені яловичі фрикадельки. Скільки років дідусеві, ніхто не знав. По обіді перед дідусем Генриком з'явилася велика картонна коробка з Бубиним подарунком. Там був телевізор, який Буба купила за власні, "виграні" на турнірі, гроші. Батьки не могли зрозуміти, звідки в дочки гроші. У діда тремтіли руки, він вочевидь хотів сказати щось дуже важливе, але був такий зворушений, що йому геть мову відібрало. Потім він сказав, що пожартував про день народження, бо сьогодні 1 квітня, а в нього день народження - 15. Буба знала про це, а мама раділа, що не помилилася з самого

початку. Тато почав читати газету і раптом там побачив новини про 16-річну чемпіонку з бриджа. Була навіть фотографія дівчини, і мама з татом якийсь час ще не могли зрозуміти, що це їхня дочка. У газеті ж було на писано не "Буба", а "Агнешка". Дідусь тріумфував і говорив, що Буба заробила дуже пристойні грошенята, а троянди замовив він для внучки. Бубині очі засяяли щастям.